

BENEDIKT XVI.

Što znači vjerovati danas?

*Papina kateheza na općoj audijenciji
u srijedu 24. listopada 2012.*

Draga braćo i sestre, prošle sam srijede, početkom Godine vjere, započeo s novim nizom kateheza o vjeri. Danas želim zajedno s vama razmišljati o temeljnom pitanju: što je vjera? Ima li vjera još smisla u svijetu u kojem su znanost i tehnologija otvorile vidike koji su još donedavno bili nezamislivi? Što znači vjerovati danas? U našem je dobu nužan ponovni odgoj u vjeri, koji će zacijelo obuhvaćati poznavanje njezinih istina i spasenjskih događaja, ali koji će prije svega proizlaziti iz pravog susreta s Bogom u Isusu Kristu, iz ljubavi prema njemu, iz stavljanja pouzdanja u njega, tako da cio život bude njime obuhvaćen.

Danas se, zajedno s mnogim znacima dobra, oko nas širi određena duhovna pustinja. Ponekad imamo osjećaj, sudeći prema određenim zbivanjima o kojima svakodnevno slušamo, kao da svijet ne ide prema izgrađivanju jedne zajednice koja će biti više bratska i miroljubivija; same ideje napretka i blagostanja pokazuju također svoje sjene. Usprkos veličini znanstvenih otkrića i tehnoloških uspjeha, današnji čovjek nije postao slobodniji, čovječniji; ostali su toliki oblici izrabljivanja, manipulacije, nasilja, ugnjetavanja, nepravde... Nadalje, određena vrsta kulture navikla je ljude samo kretati se unutar horizonta stvari, onoga što je izvedivo, vjerovati samo u ono što se vidi i dotiče vlastitim rukama. S druge strane, međutim, raste također broj onih koji se osjećaju dezorijentiranima i, u svom traženju da se izdignu iznad isključivo horizontalne vizije stvarnosti, spremni su u sve povjerovati pa i u ono što se kosi sa čovječtvom. U tome kontekstu ponovno se javljaju neka temeljna pitanja, koja su mnogo konkretnija no što se to čini na prvi pogled: kojeg smisla ima živjeti? Ima li budućnosti za čovjeka, za nas i za nove naraštaje? Kako usmjeriti naše slobodne izbore da naš život ima dobar i sretan ishod? Što nas čeka kada prijeđemo prag smrti?

Iz tih nezaobilaznih pitanja zorno se vidi kako svijet planiranja, točnog računanja i eksperimentiranja, riječju znanstveno znanje, premda važno za čovjeka, samo nije dovoljno. Trebamo ne samo materijalni kruh, nego nam je potrebna i ljubav, smisao i nada, siguran temelj, čvrsto tlo pod nogama koje nam pomaže živjeti s autentičnim smislom također u krizi, u tami, u svakodnevnim teškoćama i problemima. A vjera nam daje upravo to: to je povjerljivo pouzdanje u jednog "Ti", koji je Bog, koji mi daje jednu drukčiju sigurnost, koja nije ništa manje pouzdana od one koju mi daje točan izračun ili znanost. Vjera nije puki čovjekov pristanak uz pojedine istine o Bogu; to je čin kojim slobodno stavljam svoje pouzdanje u Boga koji je Otac i koji me ljubi; to je prianjanje uz jedan "Ti" koji mi daje nadu i pouzdanje. Sigurno da to prianjanje uz Boga nije lišeno sadržaja: njime smo svjesni da nam se sam Bog pokazao u Kristu, dao je vidjeti svoje lice i postao stvarno blizak svakome od nas. Štoviše, Bog je objavio da je njegova ljubav prema čovjeku, prema svakom od nas, neizmjerana: na križu, Isus iz Nazareta, Sin Božji koji je postao čovjekom, na jasniji nam način pokazuje dokle seže ta ljubav, do darivanja samoga sebe, do potpune žrtve. Otajstvom smrti i uskrsnuća Kristova, Bog se spušta sve do našeg čovječtva da ga ponovno vrati sebi, da

ga uzdigne u svoje visine. Vjera znači vjerovati u tu Božju ljubav koja se ne umanjuje pred čovjekovom opakošću, pred zlom i smrću, već je u stanju preobraziti svaki oblik ropstva, dajući mogućnost spasenja. Imati vjere, dakle, znači susresti taj "Ti", Boga, koji mi pomaže i daje mi obećanje neuništive ljubavi koja ne samo da teži vječnosti, već je i daje; imati vjere znači pouzdati se u Boga poput djeteta, koje dobro zna da se unatoč svim teškoćama, svim problemima može osjećati sigurnim u krilu svoje majke. A ta mogućnost spasenja po vjeri je dar koji Bog daje svim ljudima. Mislim da bismo morali – u svom svakodnevnom životu, označenom često dramatičnim problemima i situacijama – češće razmišljati o činjenici da vjerovati na kršćanski način znači to predanje s povjerenjem dubokom smislu koji drži mene i svijet, onom smislu koji ne možemo mi sami sebi dati, već samo primiti kao dar, i koji je temelj na kojem možemo živjeti bez straha. A tu oslobađajuću i umirujuću sigurnost vjere moramo biti sposobni naviještati riječju i pokazivati je svojim kršćanskim životom.

Oko nas, međutim, vidimo svakoga dana kako su mnogi ravnodušni ili odbijaju primiti taj navještaj. Na kraju Markova Evanđelja, Isus kaže: "Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se" (Mk 16, 16). Želim vas pozvati da razmišljate o tome. Vjera u djelovanje Duha Svetoga mora nas uvijek poticati na to da pođemo naviještati evanđelje, na odvažno svjedočenje vjere; ali, osim mogućnosti pozitivnog odgovora na dar vjere, postoji također opasnost odbacivanja evanđelja, neprihvatanja životvornog susreta s Bogom. Već je sveti Augustin pokrenuo to pitanje u jednom svom komentaru na prisposobu o sijaču: "Mi govorimo – govorio je Augustin –, bacamo sjeme, širimo sjeme posvuda. Ima onih koji preziru, koji će koriti, koji se izruguju. Ako se takvih plašimo, nemamo više što sijati i na dan žetve ostat ćemo bez uroda. Neka stoga dođe sjeme dobrog tla" (Discorsi sulla disciplina cristiana, 13,14: PL 40, 677-678). Odbacivanje nas, dakle, ne smije obeshrabriti. Kao kršćani mi smo svjedočanstvo toga plodnog tla: naša vjera, usprkos našim ograničenjima, pokazuje da postoji dobro tlo, gdje sjeme Božje riječi daje obilne plodove pravednosti, mira i ljubavi, novog čovječanstva, spasenja. I čitava povijest Crkve, sa svim problemima, pokazuje da postoji dobro tlo, da postoji dobro sjeme, i donosi plod.

No zapitajmo se: odakle čovjek crpi tu otvorenost srca i uma da uzvjeruje u Boga koji se učinio vidljivim u Isusu Kristu umrlom i uskrsnom, da prihvati njegovo spasenje, tako da mu On i njegovo evanđelje budu vodilja i svjetlo života? Odgovor glasi: možemo vjerovati u Boga jer nam se on približava i dotiče nas, jer nas Duh Sveti, dar Uskrsloga, osposobljava da prihvatimo živog Boga. Vjera je dakle prije svega vrhunarni dar, Božji dar. U dogmatskoj konstituciji Drugoga vatikanskog koncila o božanskoj objavi Dei Verbum kaže se sljedeće: "A da se uzvjeruje, potrebna je Božja milost koja predusreće i potpomaže te unutarnja pomoć Duha Svetoga, koji srce treba pokrenuti i obratiti ga k Bogu, otvoriti oči uma te svima dati 'ugodnost pristanka i vjerovanja istini'" (5). U temelju našega puta vjere je krštenje, sakrament koji nam daje Duha Svetoga, po kojem postajemo Božja djeca u Kristu i koji označava ulazak u zajednicu vjere, u Crkvu: ne vjerujemo sami od sebe, bez predusretljive milosti Duha Svetoga; i ne vjerujemo sami, već zajedno s braćom. Od krštenja nadalje

svaki je vjernik pozvan ponovno živjeti i prisvojiti tu ispovijest vjere, zajedno s braćom.

Vjera je Božji dar, ali je također duboko slobodni i ljudski čin. To se jasno kaže u Katekizmu Katoličke Crkve: "Nemoguće je vjerovati bez milosti i unutarne pomoći Duha Svetoga. A ipak nije ništa manje istinito, da je vjera izvorno ljudski čin. Ne protivi se slobodi niti čovjekovu razumu, da čovjek povjeruje Bogu i prione uz istine koje je on objavio" (154). Štoviše, ona uključuje i uzdiže, u jednom životnom ulogu koji je poput izbavljenja naše slobode iz okova ropstva: to je jedno izlaženje iz samih sebe, iz vlastitih sigurnosti, iz vlastitih mentalnih shema i pouzdavanje u djelovanje Boga koji nam pokazuje svoj put koji vodi k zadobivanju prave slobode, našeg ljudskog identiteta, prave radosti srca, mira sa svima. Vjerovati znači pouzdati se u potpunoj slobodi i s radošću brižnom Božjem naumu o povijesti, kako je to učinio Abraham, kako je to učinila Marija iz Nazareta. Vjera je dakle pristanak kojim naš um i naše srce kažu svoj "da" Bogu, ispovijedajući da je Isus Gospodin. I taj "da" preobražava život, otvara mu put prema punini smisla, čini ga tako novim, ispunjenim radošću i pouzdanom nadom.

Dragi prijatelji, naše vrijeme traži kršćane koji su privučeni Kristom, koji rastu u vjeri zahvaljujući dobrom poznavanju Svetog Pisma i sakramenata, osobe koje su poput otvorene knjige koja pripovijeda o novom životu u Duhu Svetom, prisutnosti onoga Boga koji nas podupire na našem životnom putu i otvara nas vječnom životu. Hvala!